

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/czytelnia/lista-ksiazek-i-publika/14211,100-lat-pamieci-i-obchodow-rocznicowych-Powstania-Wielkopolskiego-1918-1919.html>
28.05.2024, 18:33

100 lat pamięci i obchodów rocznicowych Powstania Wielkopolskiego 1918-1919

Szanowny Czytelniku,

100. rocznica Powstania Wielkopolskiego skłania do wspomnień i refleksji, zwłaszcza jak w ciągu stu lat kształtował się w społeczeństwie polskim historyczny obraz czynu niepodległościowego Wielkopolan, a w szczególności:

- stosunku rządzących władz w Polsce w minionych okresach do dzieł zwycięskiego Powstania i jego uczestników,
- wpływu polityki i uwarunkowań społecznych na upamiętnienie oraz popularyzowanie wiedzy i tradycji powstanczej,
- organizacji obchodów rocznicowych Powstania Wielkopolskiego.

Te właśnie aspekty i znany wszystkim proces zapominania wraz z upływem czasu wielu wydarzeń, nie tylko historycznych, z minionych lat – zainspirowały nas do przypomnienia i udokumentowania podejmowanych przez sto lat przedsięwzięć na rzecz upamiętnienia dzieł i tradycji Powstania Wielkopolskiego.

W książkę prezentujemy więc, jakie stanowisko w tej dziedzinie wykazywały władze państwowe i samorządowe w II Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w III Rzeczypospolitej – do setnej rocznicy obchodów Powstania Wielkopolskiego właśnie. Pokazujemy też, jaką rolę w tychże latach spełniali sami powstańcy i ich związki kombatanckie oraz inne instytucje i stowarzyszenia społeczne.

Opracowania poszczególnych zagadnień oparte są na dokumentach i materiałach historycznych, a także osobistych przeżyciach i spostrzeżeniach.

Najbardziej zaprezentowaliśmy przedsięwzięcia realizowane niedawno, w III Rzeczypospolitej. Jest to wynikiem możliwości dotarcia do wielu materiałów źródłowych, a także konfrontowania z naszą pamięcią.

Ponadto z tym okresem wiąże się rozwój licznych inicjatyw służących przybliżaniu społeczeństwu historii Powstania Wielkopolskiego i jego materialnego upamiętniania.

W opracowaniu przedstawiamy między innymi przeobrażenia, jakie się dokonały w stosunku do rangi obchodów rocznicowych Powstania Wielkopolskiego, opisujemy więc jak one przebiegają obecnie w Poznaniu, Warszawie, w Bydgoszczy i Zielonej Górze, w Legnicy i Szczecinie.

Prezentujemy również dorobek różnych form popularyzowania i upamiętniania historii Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Jest on znaczny, zwłaszcza w dziedzinie:

- wydawnictw książkowych związanych z Powstaniem Wielkopolskim,
- materialnego upamiętniania Powstania i jego uczestników, tworzenia nowych pomników, obelisków, tablic pamiątkowych itp.
- działalności wychowawczo – popularyzatorskiej wśród młodzieży szkolnej pod hasłem „Powstańcy Wielkopolscy wzorem dla młodzieży”
- organizacji spotkań integracyjnych z rodzinami uczestników Powstania Wielkopolskiego – „Spotkania pokoleń”.

Prezentujemy także ludzi i instytucje, którzy w sposób szczególny przyczynili się do popularyzacji Powstania Wielkopolskiego – laureatów Nagrody Honorowej TPPW „Dobosz Powstania Wielkopolskiego”.

Dorobek ostatnich lat jest dowodem pamięci dla czynu powstanczego naszych przodków, symbolicznym upominkiem dla nich z okazji 100. rocznicy wybuchu Powstania.

Drogi Czytelniku, jeśli znajdziesz w przedstawionych opisach, swoje nazwisko lub kogoś z rodziny, bądź nazwę miejscowości w której mieszkasz – gratulujemy i cieszymy się z tego faktu.

Świadczą to bowiem, że znajdujesz się w kręgu ludzi zainteresowanych Powstaniem Wielkopolskim. Być może nawet sam uczestrzyłeś w jego upamiętnianiu, masz swój udział w realizacji opisanego dorobku – upominku dla naszych powstanców. Tym większe uznanie dla Ciebie.

My, autorzy zebraliśmy fakty i je opisaliśmy. Niech niniejsze opracowanie dokumentuje wspólne działania nas wszystkich, a wyniesione doświadczenia idą inspiracją do dalszych działań.

Proponujemy także, aby oddziały kujawsko – pomorski i wielkopolski opracowały własne monografie, uszczegóławiające ich inicjatywy i dorobek, tak jak uczynił to Oddział Lubuski.

Jednocześnie dziękujemy wszystkim, którzy wsparli nas w pozyskiwaniu materiałów źródłowych wykorzystanych w niniejszej publikacji m. in. pracownikom Gabinetu Marszałka Województwa Wielkopolskiego oraz dyrekcji „Press Service”.

autorzy:

Stefan Barłóg
Zdzisław Kościński
Bogusław Polak
Michał Polak
Grzegorz Wojciechowski
Piotr Wojtczak

Pliki do pobrania

[100 lat pamięci i obchodów rocznicowych Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 \(pdf, 33,27 MB\)](#)